

მიგრაციული პროცესების გლობალური გამოწვევები

ნაზი ჭიკაიძე
სტუდ-ს პროფესორი

რეზიუმე

გლობალიზაციის მაღალი დონე ქვეყნის ეკონომიკური და პოლიტიკური განვითარების ხელშემწყობ ფაქტორადაა მიჩნეულია. მიგრაცია განიხილება, როგორც გლობალიზაციის მთავარი კომპონენტი, იგი ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი გლობალური პრობლემაა, რადგან იგი არა მხოლოდ სოციალური, არამედ მძიმე ეკონომიკური და პოლიტიკური პრობლემაა არის და არაერთ სირთულეს ქმნის მსოფლიოს მთელ რიგ ქვეყნებში. მიგრაცია ყოველთვის იყო ადამიანთა პროგრესის და დინამიკის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი მოძრავი ძალა. საერთაშორისო მიგრაციაზე მრავალი ფაქტორი ახდენს გავლენას, მათ შორის ეკონომიკური უპირატესობა ჭარბობს, რომელიც ყველაზე გრძელი და მდგრადი ტენდენციით ხასიათდება. მიგრაციის პოტენციალის გამოყენება სხვადასხვა სექტორში და სხვადასხვა უწყებების მიერ კოორდინირებულ და კომპლექსურ მიდგომას საჭიროებს, როგორც გლობალურ, ასევე ეროვნულ და ადგილობრივ დონეებზე. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია ისეთი ინსტიტუციური მოწყობა, რომელიც გაამარტივებს კოორდინაციას და ხელს შეუწყობს მიგრაციული პროცესების დადებითი ეფექტების გაზრდას.

საკვანძო სიტყვები: გლობალიზაცია; ცირკულარული მიგრაცია; შრომითი მიგრაცია; ინტელექტუალური მიგრაცია.

RESUME

The high level of globalization is considered a contributing factor to the country's economic and political development. Migration is considered as the main component of globalization, it is one of the most important global problems, because it is not only a social, but also a serious economic and political problem and creates many difficulties in many countries of the world. Migration has always been one of the most important drivers of human progress and dynamics. International migration is influenced by many factors, among which economic advantage prevails, which is characterized by the longest and most sustainable trend. Utilizing the potential of migration in different sectors and by different agencies requires a coordinated and complex approach, both at the global, as well as at the national and local levels. Accordingly, it is important to have such an institutional arrangement that will facilitate coordination and help increase the positive effects of migration processes.

Keywords: globalization; circular migration; labor migration; Intelligent migration.

შესავალი

თანამედროვე ეპოქაში გლობალიზაცია გახდა დაუძლეველი და შეუქცევადი პროცესი, რომელიც მოიცავს საზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროს და ქმნის მსოფლიოს ქვეყნების ურთიერთდამოკიდებულების გლობალურ სისტემას. გლობალიზაციის პროცესებმა, გლობალურ პოლიტიკურ, სოციალურ და ეკონომიკურ სისტემებში სწრაფ ცვლილებებთან ერთად, ხელი შეუწყო მიგრაციული პროცესების მკვეთრ ინტენსიფიკაციას და გამოიწვია კაცობრიობის მიგრაციის ისტორიაში ახალი ეტაპის დაწყება. მიგრაცია მრავალგანზომილებიანი მოვლენაა, რომელიც ეკონომიკის, სოციოლოგიის, სამართლისა და დემოგრაფიის თვალსაზრისით განიხილება. განხორციელების ფორმებით მიგრაცია შეიძლება იყოს ნებაყოფლობითი ან იძულებითი, ხოლო დროითი განზომილებით – მუდმივი ან დროებითი. განვითარებადი სამყაროდან განვითარებულ ქვეყნებში მიმდინარე მიგრაციული პროცესები, როგორც წესი, ეკონომიკური ხასიათისაა და თუმცა დროებით მიგრაციად ითვლება, ხშირ შემთხვევაში მიგრანტთა ნაწილი უკან აღარ ბრუნდება და ლეგალური თუ არალეგალური ფორმებით ცდილობს ამ ქვეყნებში დარჩენას.

ძირითადი ნაწილი

საერთაშორისო მიგრაცია გადაიქცა უმნიშვნელოვანეს გლობალურ მოვლენად, რომელიც გავლენას ახდენს მსოფლიო ეკონომიკაზე, საერთაშორისო მიგრაციული ნაკადების სტრუქტურის ტრანსფორმაციაზე, შრომითი მიგრაციის გაზრდაზე, დემოგრაფიულ ვითარებაზე და რაც მეტად მნიშვნელოვანია ინტელექტუალურ მიგრაციაზე. მნიშვნელოვანი ცვლილებები მოხდა საერთაშორისო მიგრანტების რეგიონულ განაწილებაში. თუ საერთაშორისო მიგრანტების უმეტესი ნაწილი 57.2% იმყოფებოდა განვითარებად რეგიონებში, ახლა საერთაშორისო მიგრანტთა 60%-ზე მეტი მსოფლიოს განვითარებულ რეგიონებშია, ყველაზე მეტი ევროპაში, შემდეგ მოდის აზია და ჩრდილოეთ ამერიკა. ზოგიერთი ქვეყნის საიმიგრაციო პოლიტიკის მიზნებმა, სატრანსპორტო კომუნიკაციების განვითარებამ, მსოფლიო შრომის ბაზრის გლობალიზაციამ მოითხოვა მიგრაციული ქცევის უფრო მეტი მოქნილობა, რაც დროებითი შრომითი მიგრაციის განვითარებაში გამოვლინდა. აღსანიშნავია, რომ საერთაშორისო მიგრანტების უდიდესი ნაწილი დასაქმების, განათლების და ოჯახის გაერთიანების გამო მიგრირებს. შრომის ბაზარი, ისევე როგორც განათლების სექტორი, გლობალური გახდა და ადამიანებს, დასაქმებისა და სწავლის უკეთესი პირო-

ბების გათვალისწინებით, დროებითი თუ მუდმივი მიგრაციის შესახებ არჩევანის გაკეთების შესაძლებლობა მიეცათ. ამ გლობალური მიგრაციული პროცესების მიღმა არც საქართველო დარჩენილა. საქართველოს შემთხვევაშიც ლეგალურ მიგრაციას (როგორც ემიგრაციას, ასევე იმიგრაციას) ზემოთ დასახელებული სამი ძირითადი მიზეზი აქვს, თუმცა უმთავრესი მაინც შრომითი მიგრაციაა[1].

საერთაშორისო მიგრაციის განვითარების ერთ-ერთი დამახასიათებელი ტენდენციაა უკანონო იმიგრაციის სტაბილური ზრდა. მიუხედავად რესტრუქტურისებრი საიმიგრაციო პოლიტიკის გააქტიურებისა და სპეციალური კანონების მიღებისა, რომლებიც მიმართულია უკანონო მიგრაციასთან ბრძოლაში, მისი მასშტაბები არა მხოლოდ შემცირდა, არამედ, პირიქით, მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

არალეგალური ემიგრაციის ზრდა სხვადასხვა ფაქტორებით არის განპირობებული. მკაცრი კონტროლი ემიგრაციაში და იაფი შრომის მოთხოვნის ზრდა მუშაკთა უკანონო მიგრაციის სტიმულირებას უწყობს ხელს. მრავალი ქვეყნის უკანონო იმიგრაცია გახდა თანამედროვე რეალობის დამახასიათებელი ფენომენი. აღსანიშნავია ისიც, რომ XXI საუკუნის დასაწყისში აქტუალური გახდა საერთაშორისო ტერორიზმისა და დანაშაულის ზრდის ნეგატიური მოვლენები. შემთხვევითი არ არის, რომ ბოლო წლებში არალეგალურმა ემიგრაციამ ყველაზე მეტი ყურადღება მიიპყრო განვითარებული ქვეყნების ლიდერების, საერთაშორისო ორგანიზაციების (გაერო, IOM, ევროკავშირი, ევროპის საბჭო და ა.შ.), სხვადასხვა პოლიტიკური მოღვაწეებისა და მეცნიერების მხრიდან. ამას თან დაერთო იძულებითი მიგრაციის გეოგრაფიის ზრდა და გაფართოება. იძულებითი მიგრაცია არის მოსახლეობის ტერიტორიული მოძრაობების ერთობლიობა, რომლებიც ბუნებით იძულებულნი არიან გადაადგილდნენ მათი კონტროლის მიღმა არსებული მიზეზების გამო (პოლიტიკური და ეროვნული დევნა, ბუნებრივი კატასტროფები, სამრეწველო უბედური შემთხვევები, გარემოზე კატასტროფები, სამხედრო ოპერაციები და ა.შ.)

საერთაშორისო მიგრაციის მზარდი მნიშვნელობა მსოფლიოს დემოგრაფიულ განვითარებაში - კაცობრიობის ისტორიის უმეტესი პერიოდის განმავლობაში, მსოფლიოს ცალკეული ქვეყნებისა და რეგიონების მოსახლეობის ცვლილებას განაპირობებს, რაც ძირითადად მოსახლეობის ბუნებრივ ზრდაზე ახდენს გავლენას. განვითარებულ ქვეყნებში ეს არის მოსახლეობის ზრდის მთავარი (და ზოგიერთ შემთხვევაში ერთადერთი) განმსაზღვრელი, ხოლო განვითარებად ქვეყნებში იგი ხელს უწყობს მოსახლეობის ზრდის ტემპის შემცირებას და დემოგრაფიულ შემცირებას. ამჟამად განვითარებულ ქვეყნებში მოსახლეობის მთლიანი ზრდის დაახლოებით 77% განპირობებულია მიგრაციის ზრდით.

საერთაშორისო მიგრაცია უზრუნველყოფს არა მხოლოდ განვითარებული ქვეყნების მთლიანი მოსახლეობის ზრდას, არამედ ხელს უწყობს მისი სტრუქტურის ცვლილებას, რაც ასაკობრივ სტრუქტურაში მკვიდრი მოსახლეობის დაბერებაში გამოვლინდება.

ბოლო წლებში ევროკავშირმა გადაწყვიტა, რომ გაატაროს ერთიანი გლობალური პოლიტიკა აღნიშნული ფაქტორების მიმართ, რაც იმას ნიშნავს, რომ კავშირი ცდილობს, თავი ერთად მოუყაროს და ერთობლივად გადაწყვიტოს ისეთი საკითხები, როგორიცაა არარეგულარული მიგრაცია, საზღვარგარეთის ქვეყნების განვითარება, მაღალკვალიფიციურ მუშახელზე მოთხოვნის დარეგულირება, ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლა.

მიგრაცია რეალურად ცვლის მოსახლეობის ასაკობრივ და სქესობრივ სტრუქტურას, განვითარებადი ქვეყნების საუკეთესო ტალანტების გასვლა მსოფლიოში „ტვინების გადინების“ სახელითაა ცნობილი, ეს პროცესები ქმნის მსოფლიო შრომით ბაზარზე მაღალკვალიფიციურ ადამიანურ კაპიტალს. რათქმაუნდა ამ ყველაფერს აქვს თავისი გამოწვევი მიზეზები.

განათლებული მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი არა მხოლოდ ზრდასრული მოსახლეობაა არამედ ის სტუდენტები რომლებიც ამჟამად იღებენ განათლებას და როგორც მოგვეხსენება მათი მოქმედების არეალი ასევე სცდება მშობლიური ქვეყნების საზღვრებს. შესაბამისად სტუდენტების საზღვარგარეთ გამგზავრების მიზეზებია:

- სუსტად განვითარებული ეროვნული განათლების მიცემის შესაძლებლობა;
- სტიპენდიის ან ფინანსური დახმარების ნაკლები ხელმისაწვდომობა;
- სკოლების, კოლეჯებისა და უნივერსიტეტების გაუმართავი ინფრასტრუქტურა;
- უმაღლესი განათლების მქონე სტუდენტებისთვის შეზღუდული შესაძლებლობები.

მთელი რიგი მიზეზების გამო სტუდენტები აღარ ბრუნდებიან სამშობლოში:

ანალოგიურად არსებობს ფაქტორები რომლებიც განაპირობებს შრომითი მიგრაციას და მიმღები ქვეყნები იზიდავენ ინტელექტუალურ სამუშაო ძალას.

ეს პრობლემა საქართველოშიც მწვავედ დგას, რომელიც ორი მიმართულებით გამოვლინდება:

1. საგრძნობლად იზრდება ქვეყნიდან უცხოეთში წამსვლელთა რიცხვი, რომლებიც, ძირითადად, მაღალანაზღაურებად სამუშაოს ეძებენ; მათ უმრავლესობას კვალიფიკაციის შეცვლაჲ კი უწევს და ძირითადად, ძალზე მძიმე სამუშაოს ასრულებენ.
2. საპირისპიროდ გაიზარდა საქართველოში აფრიკის, აზიის და განსაკუთრებით ჩინეთიდან მიგრანტთა რაოდენობა, რომლებიც დაბალკვალიფიციური სამუშაოთი არიან დაკავებული; ეს პროცესი, ისევე როგორც ევროპის ზოგიერთ ქვეყანას, გარ-

კვეულ საშიშროებას უქმნის ქართულ სახელმწიფო-საც დემოგრაფიული სიტუაციის თვალსაზრისით. ალბათ, საჭიროა ამ ორივე პროცესზე გარკვეული სახელმწიფოებრივი კონტროლი დანესდეს.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამ-სახურის უახლესი მონაცემებით, 2021 წელს საქ-ართველო 99974-მა ადამიანმა დატოვა. წინა წლის მონაცემებთან შედარებით ემიგრანტების რიცხვი 34,5%-ით არის გაზრდილი და 17,8%-ით შემცირდა იმიგრანტების რიცხვიც.

შრომითი მიგრაციის პრობლემები, მისი მიზე-ზები და შედეგები კვლავ მნიშვნელოვან გამოწვე-ვად რჩება საქართველოსათვისაც. ოჯახთა უმრავ-ლესობა უკვე წლებია „ემიგრანტების მხრებზე დგას“. უმუშევრობა რომ ამის მთავარი განმაპირო-ბებელი ფაქტორია ამას საქართველოში გადმორი-ცხული თანხებიც მოწმობენ,

2022 წლის აგვისტოში ქვეყანაში შემოსული ფუ-ლადი გზავნილების ნაკადების მოცულობამ 334,3 მლნ აშს დოლარი (927.4 მლნ ლარი) შეადგინა, რაც 63,1 % -ით (129.4 მლნ აშს დოლარით) მეტია 2021 წლის აგვისტოს მაჩვენებელზე. უცხოეთიდან სა-ქართველოში ფულადი გზავნილების 97.8% იმ 25 უმსხვილეს პარტნიორ ქვეყნებზე მოდის, საიდანაც გზავნილების მოცულობა აგვისტოში თითოეულზე 1 მლნ აშს დოლარის აღემატებოდა. იმავე 25 ქვე-ყანაზე გასული წლის აგვისტოში მთელი ფულადი გზავნილების 93.0% მოდიოდა. [2]

საქართველოში დემოგრაფიული ფაქტორებისა და გარე მიგრაციის ზეგავლენით სამუშაო ძალის რაოდენობრივი პარამეტრები საგრძნობლად გაუ-არესდა. მოსახლეობის ბუნებრივი მატების დაბალი დონე და გარე შრომითი მიგრაციის დიდი მასშტა-ბები გარკვეულ „შელავათს“ აძლევს შრომის ბა-ზარს, თუმცა, ეკონომიკურად აქტიური მოსახლე-ობის ნაწილი გადაუჭრელ პრობლემებს აწყდება და წლების განმავლობაში ვერ ახერხებს სტაბილურ დასაქმებას. ერთობლივი სამუშაო ძალის რაოდე-ნობრივ პარამეტრების გაუარესებას თან ახლავს სამუშაო ძალის სტრუქტურის დეფორმირებაც. ქვე-ყანა ინტენსიური გარე მიგრაციის გამო კარგავს ახალგაზრდა, მობილურ, ინიციატივიან ადამიანებს, ვინც აქტიურ შრომით საქმიანობას სხვადასხვა ქვეყანაში ეწევა და ბუნებრივია, ეკონომიკურ დოვ-ლათსაც იქ ქმნის.

ევროკავშირისთვის ერთ-ერთ პრობლემატურ საკითხს წარმოადგენს განვითარებადი ქვეყნები-დან ე.წ. „ტვინის გადინების“ პრაქტიკისთვის ხელის შეშლა. ერთის მხრივ, ევროპისთვის უკეთესია თუ იქ ჩასული მიგრანტები მაღალკვალიფიციური პირები იქნებიან, მეორეს მხრივ კი, ქვეყანა, რომელიც კარგავს საუკეთესო ნაწილს მოსახლეობისა, ნაკლებად სავარაუდოა, რომ მოახერხებს სწრაფად განა-ვითაროს საკუთარი ეკონომიკა, რაც მომავალში კი-დეც უფრო გაზრდის მიგრანტთა რიცხვს ევროპაში.

„ტვინთა გადინების“ ერთ-ერთი დადებითი

მხარე ემიგრანტების მიერ მიღებული ინფორმა-ციის განვითარებად ქვეყნებში გავრცელებაა. ინო-ვაციების გავრცელებაც სწორედ ინფორმაციის გა-ცვლით ხდება. შეიძლება ითქვას, რომ გარდა ინფორ-მაციისა, ინოვაციები და ეკონომიკური განვითა-რების მოტივაცია არის ტვინთა გადინების ერთ-ე-რთი პოზიტიური მხარე. მიუხედავად იმისა, რომ განათლებულ ადამიანებს არ ეძლევათ საშუალება პროფესიულად განვითარდნენ თავიანთ ქვეყანაში და შექმნან შესაბამისი ინოვაციები, უცხოეთში შეძენილი შესაძლებლობებით და/ან ნაცნობებით შესაძლებელია ადგილობრივი ეკონომიკის წახალი-სება და ახალი ინვესტიციების მოზიდვა. უცხოეთი-დან ემიგრანტების მიერ ფულის გამოგზავნა არის ტვინთა გადინების ერთ-ერთი დადებითი ასპექტი, რომელიც პოზიტიურია თვითონ განვითარებადი ქვეყნის ეკონომიკისათვის. გზავნილების სიდიდე პირდაპირი უცხოური ინვესტიციებისგან განსხვა-ვებით, მზარდია. მსოფლიო ბანკის ინფორმაციით ის 550 მილიარდ დოლარს აღწევს.

რაც შეეხება უარყოფით ეფექტებს, ინტელექტუ-ალი მიგრანტების მიერ ქვეყნის დატოვების შედე-გად ფერხდება სამამულო ქვეყნებში ინოვაციების განვითარება და ერუდირებული მიგრანტების მიერ შემუშავებული ინოვაციები ვერ ახდენენ ზეგა-ვლენას სამშობლოს ეკონომიკურ განვითარებაზე. ტვინთა გადინების შედეგად, იკარგება როგორც პოტენციური გადასახადების გადამხდელი ადამი-ანები, ასევე განათლებაში ჩადებული ინვესტიციე-ბიც. გარდა ზემოთ ჩამოთვლილი ფაქტებისა, ქვეყა-ნაში მცირდება იმ ადამიანთა რაოდენობა, რომელ-თაც შეუძლიათ საზოგადოებისთვის ხარისხიანი სამედიცინო და საგანმანათლებლო სამუშაოების შესრულება. ტვინთა გადინებას უფრო მეტი უარყო-ფითი ეფექტი აქვს გრძელვადიან პერსპექტივაში, ფერხდება ინოვაციების განვითარება, მცირდება ადამიანური კაპიტალი და ჩქარდება „ერის დაბერე-ბის“ პროცესი.

ქართული ინტელექტუალური მიგრაციის ტე-ნდენციები შეესაბამება საერთაშორისო ტვინთა გა-დინების ტენდენციებს. ემიგრაციის ძირითადი სუ-რვილი გამოწვეულია ეკონომიკური ინტერესებით და რაც უფრო ნაკლები შემოსავალი აქვთ მოქალა-ქეებს მით უფრო დიდი სურვილი აქვთ წასვლის. თუ-მცა, არის გარკვეული თავისებურებები, რომელიც საქართველოს მოქალაქეებს და მათი ემიგრაციის სურვილს უნიკალურს ხდის, როგორიცაა სხვადას-ხვა რეგიონული თუ გენდერული განსხვავებები.

მიიჩნევა, რომ აღნიშნულ პრაქტიკასთან ბრძო-ლის ერთ-ერთი გზა არის ცირკულარული მიგრაცია. ცირკულარული მიგრაციის სქემების განვითარება ევროკავშირსა და საქართველოს შორის არსებული თანამშრომლობის მნიშვნელოვან ასპექტს წარმოა-დგენს. როგორც ლეგალური მიგრაციის ერთ-ერთი ძირითადი ფორმა, სწორად მართული ცირკულა-რული მიგრაცია სარგებლის მომტანია, როგორც

მიგრანტებისთვის, ასევე მიმღები და გამგზავნი ქვეყნისთვისაც. კერძოდ, ის წარმოადგენს ეფექტურ საშუალებას არალეგალური მიგრაციის შემცირებისათვის და ასევე ხელს უწყობს მიგრანტის გამგზავნ თუ მიმღებ ქვეყანაში ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას. ყოველივე ზემოხსენებულიდან გამომდინარე, ევროკავშირის ქვეყნების მიმართულებით ცირკულარული მიგრაციის სქემების განვითარებას საქართველოს პოლიტიკურ დღის ნესრიგში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია[3].

ზოგიერთი ოფიციალური პირი ევროკავშირში და მის წევრ ქვეყნებში ფიქრობს, რომ ცირკულარული მიგრაცია მრავალი პრობლემის მოგვარებას შეძლებს. კერძოდ: სამუშაო ადგილები შეივსება ევროპაში, შემდეგ კი მიგრანტები დაბრუნდებიან საკუთარ სამშობლოში ფინანსებით. თუმცა ძნელად დასაჯერებელია, რომ ღარიბი ეკონომიკის ქვეყნიდან წასული პირი, რომელმაც ევროპაში უკეთესი პირობები იხილა და დასაქმდა, ისევ მოისურვებს უკან, განვითარებად ქვეყანაში დაბრუნებას. ამიტომ, მზრუნავ მიგრაციასთან დაკავშირებით პოლიტიკის განხორციელებისას სიფრთხილეა საჭირო.

ისევე როგორც ევროკავშირში, საქართველოს შრომის ბაზარზე მეცნიერების, ტექნოლოგიის, ინჟინერიისა და მათემატიკის (STEM) დარგის პროფესიონალების მწვავე დეფიციტია. საქართველოს სამუშაო ძალის უდიდეს ნაწილს კვალიფიკაცია გააჩნია სოციალური მეცნიერებების მიმართულებით, რაზეც ყველაზე დაბალი მოთხოვნაა ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში. მიუხედავად ზემოხსენებულისა, ქართული შრომის ბაზრის სიღრმისეული ანალიზის შედეგად, გამოვლინდა ევროკავშირში არსებული მოთხოვნის დაკმაყოფილების გარკვეული შესაძლებლობები, რომ ხელოსნები, სასტუმრო/რესტორნების ინდუსტრიის მუშაკები და მძღოლები ცირკულარული მიგრაციის ყველაზე მაღალი პოტენციალით ხასიათდებიან. ICT სფეროს სპეციალისტები, ექიმებთან ერთად მაღალკვალიფიციური მუშაკების ჯგუფს მიეკუთვნებიან, რომლებიც სახელმწიფო ხელშეწყობის გარეშეც მოახერხებენ საზღვარგარეთ დასაქმებას. იმ პროფესიების გათვალისწინებით, რომლებიც ყველაზე პრიორიტეტულად ჩაითვალა ცირკულარული მიგრაციის სქემების განვითარებისათვის, საქართველოსთან თანამშრომლობის თვალსაზრისით ყველაზე საინტერესო ქვეყნებია: ავსტრია, გერმანია, ბელგია,

იტალია, სლოვაკეთი, სლოვენია, უნგრეთი, ფინეთი, შვედეთი, პოლონეთი, მალტა და ხორვატია.[4]

დასკვნა

ნებისმიერი ქვეყნის მიგრაციული პოლიტიკა ემყარება საერთაშორისო საზოგადოების ფუნდამენტურ პრინციპებს, რომლებიც შეიცავს სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების -გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კონვენციებს, ნესდებებს, რეზოლუციებსა და სხვა დოკუმენტებს. შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია, მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია (IOM), ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია, ევროპის საბჭო, ევროპაში უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაცია და სხვ. გაეროს მოსახლეობის კომისია სუბსიდირებს ეროვნული მიგრაციის პროგრამებს. მიგრაციის პოლიტიკის სფეროში საერთაშორისო ნორმებს შეუძლია მიმართოს ყველა ქვეყანას ან ცალმხრივად გამოიყენოს სპეციალური ხელშეკრულებებით გაერთიანებული ქვეყნების ჯგუფი [მაგალითად, ევროპის ქვეყნების შენგენის შეთანხმება, აშშ-სა, კანადასა და მექსიკას შორის შეთანხმება (NAFTA), რომელიც უზრუნველყოფს შრომითი გადაადგილების თავისუფლებას].

მიგრაციული მპროცესების მართვა დღესაც საქართველოს უმწვავეს პრობლემად რჩება, რადგან გატარებული პოლიტიკა სრულფასოვნად ვერ უზრუნველყოფს იმ საკითხების გადაჭრას, რომლებიც მიგრაციულ პროცესებს თან სდევს. სწორედ ამიტომ მნიშვნელოვანია მეტი დრო დაეთმოს მიგრაციული პოლიტიკის შემუშავებას, გაანალიზებასა და გამოვლენილი ხარვეზებისა თუ ნაკლოვანებების საბოლოოდ აღმოფხვრას.

მიგრაციის პოლიტიკა აგვარებს არა მხოლოდ მიგრაციის პრობლემებს, არამედ ეკონომიკის განვითარების ამოცანებს, ადამიანის უფლებების პატივისცემას, ოჯახის გაერთიანებას, ქვეყნის ეთნიკურ მრავალფეროვნებას, კულტურულ ჰომოგენურობას და ა.შ. მრავალ ქვეყანაში მიგრაციის პოლიტიკის ზომები მოიცავს მიგრაციასთან დაკავშირებული სხვა მიდგომებით განსაზღვრულ უამრავ მიდგომას, როგორცაა ქვეყნის დემოგრაფიული განვითარების ბუნება, დასაქმების პრობლემები და სამუშაო ასაკის მოსახლეობის დინამიკა, შრომის ბაზრის მდგომარეობა და ადამიანური კაპიტალის ჩამოყალიბება გეოპოლიტიკური ინტერესებით.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს 2021-2030 წლების მიგრაციის სტრატეგია თბ.2020; გვ.22
2. <https://nbg.gov.ge/statistics/interactive> გადამოწმდა 24.10.2022
3. ქართული სამუშაო ძალის ევროკავშირის ქვეყნებში ცირკულარული მიგრაციის პოტენციალის კვლევა https://www.icmpd.org/fileadmin/1_2018/Publications_2018/Case_Study_GR_IT_ES_Final.pdf
4. საქართველოს კანონი შრომითი მიგრაციის შესახებ ძალაში შესულია -01/11/2015. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2278806>